

**12 MART 1971 VE 12 EYLÜL 1980 DARBE SÜREÇLERİNDE ÖĞRENCİ
ASKERLERİN TSK'DAN İLİŞİKLERİNİN KESİLMESİNDE UYGULANAN
"KİTABINA UYDURMA" BİÇİMLERİ RAPORU**

Milli Savunma Bakanı Sayın İsmet YILMAZ, 26 Haziran 2012 tarihinde verilen soru önergesine cevaben "Şimdi, yargı yolu açık işlemler konusunda ise yasanın kapsamına girmiyor ancak bununla ilgili işte bir yasa önergesi, taslağı, teklifi, arkadaşlar, geliyor. Bunun için çok önemli veya detaylı bir çalışma yapılması gerekli. Ne bakımdan gerekli? Bunların arasında çete üyeliği var, hırsızlık var, memuriyet görevini kötüye kullanmak var. Hepsi böyledir demiyorum, bu kapsama giren 2.837 kişiye biz ret verdik, çete üyeliği, hırsızlık, memuriyet görevini kötüye kullanma, ahlaksızlık, sarkıntılık, eroin ve silah kaçakçılığı, casusluk, devletin güvenliğine ilişkin bilgileri açıklamak, ölüme sebebiyet vermek, uyuşturucu vesaire diye. Arkadaşlar, şimdi, her birisinin tek tek hangi sıraya girdiğine bakın. Detaylı bir çalışma, dosyaların da her birisinde ayrı kuvvet komutanlığı. Jandarmadan, Kara Kuvvetlerinden, Deniz Kuvvetlerinden, Hava Kuvvetlerinden bir çalışma geldikten sonra bunları da sizlere sunacağız." Açıklamasında bulunmuştur.

12 Mart 1971 darbesi sonrasında, 12 Eylül 1980 darbesi hazırlık aşamasında ve darbe sürecinde TSK'dan ilişkisi kesilen tüm öğrenci askerlerin ilişkilerinin kesilmesinin nedeni " Darbeci zihniyete sahip TSK komuta hiyerarşisinden farklı olarak demokrasiden yana ve demokratik düşüncede olmalarıdır". Hiçbirinin atılma nedeni yüz kızartıcı suçlamalardan dolayı değildir. İçlerinde hırsız, kaçakçı, tacizci, casus vb. suçlamalarla atılan yoktur. Demokrasiden yana düşüncelerinden dolayı atılmışlardır. Sadece, dönemin özelliğine göre "kitabına uydurma" da farklılıklar olduğu için resmi belgelerdeki atılma nedenleri farklıdır. Sayın Bakanın saydığı suçlamalarla atılanlar var ise bunlarla aynı kefeye konmayı zul sayarız. Ancak şunu da belirtmek gerekir ki, hiç kimse hakkındaki suçlama ne olursa olsun, maddi kanıtlara dayalı yargı kararı olmadan suçlu ilan edilmemelidir.

Açıklamada sözü edilen dosyaların ayrıştırılması çalışmalarına katkı olması için 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 sürecinde TSK'dan ilişkisi kesilen Öğrenci Askerlerin ilişik kesme biçimlerini, döneme göre "kitabına uydurmadan" doğan farklılıklarıyla ortaya koyan raporumuz aşağıdadır.

Öğrenci askerlerin tümünün TSK'dan ilişkileri, Okullarının Yüksek Disiplin Kurulu Kararı ve bağlı oldukları Kuvvet Komutanlığının onayıyla kesilmektedir.

12 Mart 1971 süreci:

12 Mart 1971 döneminde ağırlıklı olarak HHO ve DHO'daki öğrenci askerlerin ilişkileri kesilmiştir.

HHO öğrencilerinin TSK'dan ilişkileri, 24 Şubat 1972 tarihli HO Yönetmeliği'ndeki "*kanun dışı siyasi ve sosyal cereyanlara kapılmış olması*" maddesinin varlığına rağmen, Disiplin yönergesine yeni madde eklenerek kesilmiştir. Mayıs-Temmuz 1972'de gözüaltına alınan öğrenciler 10-11 ay sonra 8 Şubat-23 Şubat 1973 tarihinde çıkarılan HHO Disiplin Talimatı (Yönergesi) nın HKT. 53-3 ve HKT. 53-2 maddeleri gereğince tek listede ve bir günde TSK'dan çıkarılmışlardır.

Deniz Harp Okulundan ise, yaklaşık 25 kişi 2 aylık süre içinde (30 Mayıs 1971'e kadar) "öğrenciliği caiz değildir." gerekçesiyle bir günde ve 5-6 kişi de disiplin notu düşürülerek çıkarılmışlardır.

12 Eylül 1980 süreci:

Bu dönemdeki ilişik kesime gerekçeleri, "kitabına uydurma" gerekçince dönemin özelliklerine göre farklılık arz etmektedir. 12 Eylül 1982 askeri darbesi üç aşamalı bir planın ürünüdür.

İlki hazırlık aşamasıdır. 7 Mart 1978 tarihinde Kenan Evren Genelkurmay başkanı olmuş, ardından 26 Aralık 1978 tarihinde aralarında Ankara ve İstanbul'un da bulunduğu birçok ilde sıkıyönetim ilan edilmiş ve süreçle 27 Aralık 1979 tarihinde 12 Eylül 1980 darbesinin mimarı olan beş Orgeneralin imzasıyla Cumhurbaşkanlığı'na verilen uyarı mektubunda "Türk Silahlı Kuvvetleri; İç Hizmet Yasası ile kendisine verilen görev ve sorumluluğun idraki içindedir" ifadelerine yer verilerek darbelere gerekçe olarak gösterilen İç hizmet yasasının 35.maddesine atıfta bulunulmuştur. Bunlar ilk aşamanın adımlarıdır. Bu aşamada ağırlıklı olarak KHO 1980 devresinden öğrenci askerlerin ilişkileri kesilmeye başlanmıştır. Bu dönemin özelliğinin gereği olarak "kitabına uydurmak" için disiplin notunu düşürme yöntemi kullanılmıştır. Aksi durumda henüz tüm olarak darbe döneminde olunmadığı ve TSK'nin "yönetime el koymadığı" koşullarda hiçbir kanıtı, maddi bulgusu ve verisi olmayan " kanun dışı sosyal ve siyasi cereyanlara kapılmak" gerekçesiyle Yüksek Disiplin Kurulu kararı oluşturulması problemlili görülmüştür. Bu yöntemle ilişik kesildiğinde mahkeme süreçlerinde ve özellikle kamuoyu tartışmalarında zor duruma düşülebileceği hesabı yapılarak disiplin notunu düşürecek disiplin suçları uydurularak işlem yapılmıştır.

İkincisi eylem aşaması olup, 12 Eylül 1980 günü ve devamı tarihlerde tamamlamıştır. Bu aşamada, eylemlilik halinin verdiği özgüven ve tek güç olmadan kaynaklı olarak genellikle “kitabına uydurmak” için disiplin notunu düşürme zahmetine katlanılmamıştır. Çünkü TSK komuta heyeti kendini Devlet olarak ilan etmiş, yasama, yargı ve yürütmenin tüm yetkilerini uhdesinde toplamıştır. Yasadışı sosyal ve siyasi cereyanlara karşı ülkede “huzur ve güven ortamını tesis” için “yönetime el koymuştur”. Disiplin notu düşürmek için uğraşmaya gerek yoktur. Darbelere karşı demokratik düşünceli askerler “kanun dışı sosyal ve siyasal cereyanlara kapıldınız” denilerek derdest edilerek işkenceye tabi tutulmalı ve kapı dışarı edilmelidirler. Bu gerekçe atmak için “kitabına uydurma” gerekçelerinin en etkinidir. Öylede yapılmış ve 12.09.1980 ile 1984 yılları arasında çoğunluğu 1981 yılında olmak üzere yaklaşık 500 öğrenci asker “Öğrenci niteliklerini kaybetmek / kanun dışı sosyal ve siyasi cereyanlara kapılmış olmak” gerekçesiyle TSK’dan çıkarılmıştır.

Üçüncü darbe düzenin kurumlaşma aşamasıdır. Eylem aşamasıyla başlayan ama Seçimlerden sonrada askeri vesayet eliyle devam eden aşamadır. Askeri vesayet döneminde de düşüncelerinden dolayı haksız ve hukuksuz olarak ilişigi kesilen öğrenci askerlerin var olduğu açıktır. Ancak elimizde bu döneme ilişkin belge bulunmadığı için raporumuzda sayı bildiremiyoruz.

1971 VE 1980 DARBE SÜREÇLERİNDE DÜŞÜNCELERİNDEN DOLAYI TSK’DAN ATILAN ÖĞRENCİ ASKERLERİN ATILMA GEREKÇELERİ

DÖNEMİ	OKULU	KİŞİ SAYISI (YAKLAŞIK)	KARARDA GÖSTERİLEN GEREKÇE	GERÇEK GEREKÇE
12.03.1971-31.12.1973	HHO	32	“Kanun dışı sosyal ve siyasi cereyanlara kapılmak”	Demokrasiden yana olmak ve demokratik düşünceye sahip olmak
12.03.1971-31.12.1973	DHO	30	“Öğrenciliği caiz değildir” gerekçesiyle, Bir kısmı ise disiplin notu düşürülerek	Demokrasiden yana olmak ve demokratik düşünceye sahip olmak
12.03.1971-31.12.1973	KHO, FYO VE AST.SSİNİF OKULLARI	Bilgi alınamamıştır	Bilgi alınamamıştır	Bilgi alınamamıştır

1974-1977	HARP OKULLARI, FYO, ASTSB. .SINIF OKULLARI	Bilgi alınamamıştır	Bilgi alınamamıştır	Bilgi alınamamıştır
30.03.1978- 12.09.1980	Ağırlıklı KHO	30	Disiplin Yönetmeliği 16/B- 2 md. disiplin notu düşürülerek	Demokrasiden yana olmak ve demokratik düşünceye sahip olmak
12.09.1980- 06.12.1983	Ağırlıklı KHO diğerleri FYO, HHO, DHO	500	Disiplin yönetmeliği 16/B-8 md. Öğrenci niteliklerini kaybetmek / kanun dışı sosyal ve siyasi cereyanlara kapılmış olmak	Demokrasiden yana olmak ve demokratik düşünceye sahip olmak
1984 ve SONRASI	Bilgi alınamamıştır	Bilgi alınamamıştır	Bilgi alınamamıştır	Bilgi alınamamıştır

Saygılarımızla,

ASKERİ DARBELERİN ASKER MUHALİFLERİ DERNEĞİ
ADAM-DER YÖNETİM KURULU